GAZET'A TRANSILVANIEI.

„Gazet'a" ese de 2 ori; Joi'a si Duminec'a, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe $^{1}/_{4}$ 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu $2^{1}/_{2}$ galbini mon. sunatória.

Anulu XL.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cruceri v. a. Tacs'a timbrala à 30 cr. val. austr. de fia-care publicare.

Nr. 84. BRASIOVU, 8 Novembre|27 Octobre **1877.**

Resbelulu.

Brasiovu, in 7 Novembre n.

Pe campulu de resbelu din Bulgari'a nu s'a intemplatu in dilele din urma nimicu mai insemnatu. Dupa bataliile sangeróse dintre Gorni-Dubnicu si Telisiu a urmatu érasi o mica pausa, care se intrebuintiéza de catra armatele chrestine spre completarea lucrariloru de apropiare si de aperare in giurulu Plevnei. Nu potemu sci déca mai este planuitu unu nou atacu generalu de catra comand'a russo-romana, dér' pare a fi mai probabilu, ca se voru margini a impresurá totu mai multu pe Osman-pasi'a, asteptandu cá acest'a séu se capituleze séu se ié insusi ofensiv'a. Greutatea de a poté reusi cu ataculu contra reduteloru bine aperate turcesci o accentuéza mai cu séma unu corespondinte alu diuariului englesu „Times", care vorbindu despre ataculu romaniloru dela 19 Octobre sustiene ca ce a fostu possibilu s'a facutu atunci din partea romaniloru, ca totulu a fostu condusu fórte bine si dupa regulele artei, ca trupele romane s'au luptatu cu mare bravura, dér' cu tóte sfortiarile loru fura silite a se retrage din causa ca turcii erau astu-feliu pregatiti, incatu au potutu se traga cate 20,000 focuri pe minutu. „Principele Carolu, si elu unu Hohenzollern si dintr'o casa de resbelnici, cu dreptu cuventu se póte mandrí de tinerile lui trupe; ele au cadiutu dér' au cadiutu intr'unu modu fórte onorabilu, acolo unde erá aprópe impossibilu de a reusi." Cu aceste cuvinte finesce numitulu corespondinte apretiuirile sale.

Precandu unii ómeni ar' voi cu totu adinsulu cá armat'a romana se se intórca catu mai curundu din Bulgari'a, se anuntia de catra unele foi de regula bine inspirate, ca in cuartirulu generalu russescu este vorb'a de formarea unei noue armate de 70,000 ómeni pentru trecerea Balcanului si ca acést'a armata a Balcanului se va compune din mai multe divisiuni russesci si dintr'o divisiune romana. Déca ar' fi dér' se damu catu de puçinu crediementu acestei sciri, atunci romanii ar' fi decisi a inaintá impreuna cu russii pana la portile Constantinopolei.

Mai verisimila pare a fi pentru momentu inse versiunea, dupa care se astépta, ca caderea apropiata a Plevnei va fi semnalulu pentru inceperea seriósa a negociatiuniloru de pace. Multele ajutórie, ce le sosescu russiloru pe fiecare di, voru contribui, credemu, la o mai grabnica decisiune militara, dela care va depinde apoi si solutiunea cestiunii de pace.

Sciri telegrafice. — (Agenti'a gen. russa.)

Bogot'a, 29 Oct. Eri 28 Oct. trupele gardei sub comand'a generalului Gurko au incungiuratu positiunea turciloru la Telisiu pe la siosé'a Sofiei si au deschisu foculu din cele 72 tunuri ale loru. Dupa 2 óre de bombardare garnisón'a compusa din 7 batalióne de infanteria cu 4 tunuri sub comand'a lui Ismail-Hakky-pasi'a a capitulatu si a depusu armele; 300 ómeni au potutu se scape, restulu, impreuna cu pasi'a si 10 oficieri se afla prisonieri la Gorni-Dubnik si trebue se fia pusi in libertate; dér' Ismail Hakky si cativa oficieri au preferitu se romana prisonieri. Au luatu parte la acésta lupta I-a brigada din divisiunea 2-a de infanteria de garda, a 2-a divisiune de cavaleria de garda si brigad'a cazaciloru din Caucasu. Perderea nóstra a fostu 1 mortu si 15 raniti de infanteria; regimentulu de lancieri, care a atacatu infanteri'a, a perdutu 6 oficieri si 50 soldati morti si raniti. Restulu perderiloru nu e cunoscutu inca, dér' in orice casu puçinu considerabile.

Bogot'a, 30 Oct. In bataliele dela 12 si dela 16 Oct. st. v. la Gorni-Dubnik si Telisiu amu facutu prisonieri 13 tabóre (batalióne) de infanteria, 5 escadróne de cavaleria si aprópe 7 tunuri. Peste totu aprópe 7000 de ómeni. Intr'acestu numeru se afla 2 pasi, 200 de oficiari, 3 anglesi si 1 francesu din Constantinopolu. Din anglesi unulu e colonelu in servitiulu Turciei, ér' ceialalti doui sunt chirurgi. Acestia au fostu lasati lenga prisonierii raniti. Francesulu erá voluntaru. Stégulu turcescu a fostu luatu de catra unu soldatu din 1-a compania a regimentului Ismailowsky, numitu Ivan Ovtchiunikoff. Invingerea suferita de turci la 12 si 16 Oct. v. a avutu efectele sale si la Radomirtzi, ca-ci Schefket-pasi'a a fugitu din acésta localitate impreuna cu 12 tabóre indata ce a zaritu eclerorii nostri din grenadirii calari. Cavaleri'a nóstra 'lu urmaresce si a pusu man'a pe podulu dela Radomirtzi, care este intactu.

Bogot'a, 18/30 Oct. Ulanii russi in batali'a dela 16 28 la Telisiu au sabiatu 150 basi-bozuci si cerchesi calari si in urma au atacatu infanteri'a. Au fostu raniti capitanii Savonov, Efimovici si port-drapelulu Oukhine, care a avutu buz'a strapunsa de unu glontiu. 50 de soldati au fostu ucisi séu raniti, cei mai multi cu baionet'a. Celelalte amenunte nu sunt inca cunoscute. In aceeasi afacere comandantulu husariloru din Gvodno, principele Albert d'Altembourg a fostu contusionatu la picioru de unu glontiu, care i'a strabatutu portu-cigarulu, ce'lu avé in busunarulu pantalonului. Densulu a remasu in ronduri.

Bogot'a, 21 Oct. (2 Nov.) Generalulu Kartzew insciintiéza, ca Teteven a fostu luatu cu assaltu. Erau 7 retransiamente mari si 30 mici. Turcii au lasatu peste 100 de morti. Perderile nóstre sunt neinsemnate. Russii au luatu multe provisiuni, instrumente de pionieri, munitiuni si vite. Eri 20 Oct. v. marele duce Nicolae a visitatu retransiamentele din Dolni-Dubnik, de unde turcii s'au retrasu spre Plevn'a la apropiarea trupeloru russesci in sér'a de 19 Oct. Acestu punctu importantu a cadiutu astfeliu in manile nóstre. Trupele russesci au inaintatu inca cu dóue verste in directiunea Plevnei si se intarescu in positiunile loru. In partea despre Orkani'a infanteri'a russa a ocupatu Lucovitz'a, tramitiendu cavaleri'a inainte. Shefket-pasi'a s'a retrasu spre Orkani'a, fora a combate.

Poradim, 4 Nov. (Ag. „Havas".) Incungiurarea Plevnei continua cu succesu. Principele Carolu alu Romaniei a inspectatu cu deameanuntulu in timpu de doue dile tóte positiunile din flanculu dreptu alu trupeloru russo-romane de dincolo de Vidu.

Revist'a politica.

Brasiovu, in 5 Novembre n.

Ministrulu de financie d. Szell a presentatu camerei din Budapest'a in siedinti'a din 30 Oct. budgetulu pentru anulu 1878. In cuventarea s'a ministrulu a voitu se dovedésca, ca financiele statului s'au imbunatatitu cu multu, ca budgetulu anului venitoriu va fi cu 13 milióne mai puçinu incarcatu. Veniturile sunt preliminate pentru an. 1878 cu 165 milióne, va se dica cu $2^{1}/_{2}$ milióne mai multe, ér' cheltuielile cu 182 milióne, va se dica cu $3^{1}/_{2}$ mil. mai puçine cá in anulu 1877. Deficitulu, care resulta din sumele aceste pentru anulu venitoriu, e dér' numai de 16 milióne, prin urmare cu 6 milióne mai micu cá cumu a fostu in anulu curentu. Éca cu ce se mangaia astadi d. Szell si intrég'a céta a guvernamentaliloru. „N'avemu nici o causa de a mai fi ingrigiati pentru venitoriulu financieloru nóstre" esclama „Pester Lloyd". „Venitulu nostru din imposite (dari) este de 163 milióne. Prin urmare statulu nostru sta façia c'unu deficitu, care abia face mai multu de optu procente din venitulu acest'a. Financiele unui asemenea statu nu suntu ruinate."

Astfeliu argumentéza ómenii guvernului. Foile opositiunale maghiare si cele vienese ne arata inse lucrulu in alta lumina. „Egyetértés" merge pana a dice, ca budgetulu presentatu, din orice punctu de vedere s'ar' esaminá, nu póte decatu se convinga pe maghiari, ca cu sistemulu presentu bancrut'a financiaria este neevitabila. Totu asia se esprima „Nemzeti Hirlap" si fói'a baronelui Sennyey „Kelet Népe" se teme, cá bilantiulu stabilitu de ministrulu Szell se nu fia resturnatu prin credite suplementari. Temerea acést'a este fórte fundata in esperientiele anului trecutu, despre cari scie se istorisésca multe „Deutsche Zeitung" din Vien'a. Dupa acést'a fóia deficitulu pentru 1878 nu va fi de 16, ci in realitate de 59 milióne pentru-ca si deficitulu anului trecutu a fostu dupa insusi marturisirea ministrului multu mai mare cá preliminariulu. „D. Ztg." taxéza adeca la 25 mil. sum'a, care s'a cheltuitu in 1876 peste preliminariu si la acést'a mai adauge inca 20 milióne cheltuite mai multu in anulu curentu. Astu-feliu crede fói'a vienésa, ca deficitulu adeveratu alu anului venitoriu va fi de patru ori mai mare decatu se vede preliminatu in budgetulu pentru 1878. Póte ca cifrele aduse de „D. Ztg." se fia esagerate, dér' adeveru remane ca spesele au trecutu in totu-déun'a cu multu peste sumele preliminate.

Oficiosii nostri afirma, ca guvernele din Budapest'a si Vien'a ar' fi decise a 'si dá tóte silintiele spre a face cá pactulu dualisticu se fia perfectu cu finea anului curentu. Scopulu acest'a inse se póte ajunge numai atunci déca se voru regulá mai inainte relatiunile vamali si comerciali cu Germani'a, ca-ci de aci depinde si regularea definitiva a relatiuniloru vamali intre Austri'a si Ungari'a. Din aceste consideratiuni guvernulu austro-ungaru este contra unui provisoriu cu Germani a, caci acest'a ar' aduce dupa sine neaperatu unu provisoriu intre Austri'a si Ungari'a si dupa parerea ce domnesce in Budapest'a, provisoriulu ar' periclitá in mare gradu insesi esistinti'a dualismului. Prin urmare ceea ce voiescu si dorescu dualistii este cá se 'si véda catu mai curundu asigurata in modu definitivu esistinti'a pe alti diece ani. Dér' Bismarck 'si are planurile sale si deocamdata le-a trasu o dunga peste socotéla. Marele consiliu de ministrii din Budapest'a a decisu a oferi Germaniei unu tratatu cá acel'a alu natiuniloru celoru mai favorisate, Bismarck inse cere categoricu cá se se prelungésca tratatulu de pana acuma provisoriu inca pe unu anu. Guvernulu austro-ungaru inse nu voiesce se faca acést'a concessiune, de óre-ce atunci s'ar' amaná pe unu anu si regularea definitiva a pactului dualisticu. Precumu se vede dér' incurcarile sunt mari si fórte cu greu se voru aplaná in siese septemani, adeca pana la finea anului presinte.

In privinti'a atitudinei Serbiei se respandescu inca si acuma scirile cele mai contradicatórie. Unii dicu, ca serbii, incuragiati prin succesele armeloru chrestine, voiescu se intre neaperatu in actiune, cu atatu mai multu, cu catu acuma si Greci'a ar' fi gatá a trece peste frontier'a turcésca cu 30,000 ómeni, din altá parte inse se anuntia, ca Russi'a ar' fi declaratu formalu in Belgradu, ca nu mai reflectéza la cooperarea Serbiei. Totodata se scrie, ca tóte brigadele de militia serbésca au fostu pornite la frontiera. Dupa o alta relatiune, in Belgradu ar' fi facutu o impressiune din cele mai deprimatórie, impregiurarea, ca pretendentulu Carageorgevici a fostu primitu cu distinctiune in cuartirulu generalu russescu. La serbi le ar' fi téma, cá nu cumva russii se fi desemnatu pe Carageorgevici de viitoriulu principe alu Bosniei.

Cris'a din Franci'a pare ca este aprópe de o aplanare provisoria. Dupa scirile cele mai noue Mac-Mahon s'a decisu a chiamá unu altu ministeriu, cu Pouyer-Quertier cá presiedinte alu consiliului si cu marchisulu Vogué (ambassadorulu francesu dela Vien'a) cá ministru alu afaceriloru straine. Se dice ca ar' fi intratu si Wallon in noulu ministeriu.

Budapest'a, 6 Novembre. (Telegramulu „Gazetei Trans.") Curtea de cassatiune a respinsu cererea de nullitate in processulu Negrutiu.

Damu locu in urmatóriele unui articolu, care tratéza despre o cestiune de interessu generalu romanu si a carui'a idea conducatóre trebuie se

fia aplaudata de toti cati dorescu prosperarea si consolidarea statului romanu:

Unu cuventu asupr'a neintielegeriloru intre partidele din Romani'a.

Déca ne ocupamu si noi de trebile interne ale statului romanescu, tendinti'a nóstra nu este de a intrá in polemica cu partidele din Romani'a, nici de a dá cuiva sfatu si inca cu atatu mai puçinu, cu catu nu ne simtimu chiamati la acést'a.

Dér' de si nu suntemu cetatieni ai Romaniei, suntemu si noi romani de aceiasi limba, de acelasiu sange, cá si cetatienii Romaniei, simtimu bucuriile precumu si dorerile acestor'a cá si ei insisi. Aceste simpathii ce ne dau titlulu de dreptu a avé si noi parerile nóstre in cestiunea statului romanu, pre cari nu le impunemu nimenui'a, pre cari inse le esprimemu liberu si fora reserva, fiindu-ca suntemu departe de certele de partida din Romani'a si prin urmare nepreocupati.

Cestiunea ce se ventiléza astadi intre partidele din Romani'a, este: déca statulu romanu are vre unu interessu si face bine luandu parte activa la resbelulu presinte. Partid'a liberala afirma, partid'a conservativa néga, strigandu in lumea mare, ca se jertfesce sangele si averea cetatieniloru romani fora nici unu interessu, fora nici unu folosu.

Sub impregiurarile de façia este de interessu si pentru noi, cá si noi cei de dincóce de Carpati se apretiamu acést'a cestiune si se ne intrebamu pre noi insine mai antaiu: Bine au facutu confratii nostri de dincolo de Carpati, ca au intratu in actiune? si alu douilea: Ca, dupace au intratu in actiune, consultu este de a desfide acestu actu, pana candu resbelulu curge? Pentru a respunde la aceste intrebari trebuie se apretiamu scopulu acestui resbelu façia cu situatiunea Romaniei.

Scopulu resbelului presentu nu este nici mai multu nici mai puçinu, decatu deslegarea cestiunei orientale séu regularea definitiva a sortii natiuniloru chrestine de sub stapanirea turcésca.

Desi statulu romanescu nu a formatu o provincia a Turciei, cumu este Bulgari'a, Albani'a s. a., totusi multu puçinu elu a fostu privitu, cá o parte intregitória a imperiului otomanu, cu relatiuni proprie.

Asiadér' cestiunea orientala este totu-deodata o cestiune si romanésca, care taie afundu in interessulu statului romanu, fiindu-ca se tratéza de esistenti'a, de positiunea, pre care statulu romanu va fi silitu se-o ocupe in casulu, candu relatiunile de statu ale Turciei s'ar' schimbá. Se dice, ca dependinti'a Romaniei de Turci'a a fostu puçinu molestatória si protectiunea turcésca pentru romani favorabila. Abstragundu dela cestiunea, déca independenti'a nu este de preferatu unei dependentie, fia aceea oricatu de favorabila, intrebamu, déca acésta dependentia favorabila in urm'a resbelului presentu si cá consecintia a acestuia n'ar' mai poté esiste, punendu casulu, ca Turci'a ar' incetá de a mai fi cá statu europeanu, intrebamu nu trebuia Romani'a se se gandésca la positiunea, ce avea se-o ocupe intre impregiurarile cele noue produse de acestu resbelu? Mai departe se nasce intrebarea, déca erá consultu, cá romanii la deslegarea acestei cestiuni atatu de ponderóse pentru Romani'a se sté cu manile in sinu si se lase pe altii a o deslegá „de se sine se“? Erá consultu cá altii se-si verse sangele si pung'a, ér' romanii se vina a-si primi independenti'a, sórtea loru din grati'a straina?

In adeveru, o atare independentia, a carei titlu de dreptu este grati'a straina, este de puçinu pretiu, fiindu-ca are viéti'a scurta, adeca tiene atatu, catu tiene grati'a. In acestu casu de siguru sar' fi intemplatu aceea, ce dicu diuariele opositionale din Romani'a, adeca: ca devenindu statulu romanu independinte de Turci'a, n'ar' face alta, decatu ar' schimbá dependenti'a turcésca cea puçinu periculósa si puçinu molestatória cu dependenti'a russésca cu multu mai grea si mai periculósa, fiindu-ca, se bagamu bine de séma, ca Russi'a cá oricare altu statu nu jertfesce sute de milióne de ruble si sute de mii de ómeni numai si numai pentru a indepliuí unu actu de maranimitate façia de statulu romanu.

Dreptulu castigatu de o natiune órecare din gratia nu-i agonisesce onóre in afara, éra in launtru ea insasi nu va sci niciodata apretiui acelu dreptu castigatu cu usiurintia fia acelasiu de ori si ce insemnatate, prin urmare nici nu'lu va sci aperá.

Unu dreptu castigatu inse de o natiune cu jertfe mari si cu multu sange va fi si aperatu cu jertfe de avere si sange. Independinti'a Romaniei castigata fiindu odata cu sangele bravilorn sei, va deveni o parte intregitória a corpului acestei natiuni si nu i se va poté smulge, decatu curgundu érasi sange.

Dér' fia resultatulu resbelului acestuia oricare va fi, chiaru si in acelu casu, candu prin resbelulu de façia relatiunile orientului si anume relatiunile Romaniei façia de Turci'a nu s'ar' alterá intru nimicu, Romani'a trebuiá se participe la acestu resbelu, celu puçinu pentru a constatá inaintea Europei, ca natiunea romana are potere de viétia si merita a fi de sine statatória. Mai este si altu-ceva, ce justifica participarea romaniloru la resbelulu presinte si acestu ceva este: P r e s t i g i u l u t i e r e i, o n ó r e a R o m a n i e i.

Este lucru curiosu, ba pentru seculului nostru chiaru tristu, ca in Europ'a nóstra cea luminata si astadi domnesce principiulu, dupa care acea tiéra si acea natiune este mai respectata, care cu sabi'a in mana imparte cele mai valoróse lovituri. Romani'a voindu a esistá cá statu, a trebuitu se tiena contu de acestu prejudetiu.

Aprópe trei seculi au trecutu dela incetarea erei glorióse a Romaniei, fora cá natiunea romana se fi datu unu singuru semnu de viétia pre campulu de bataia, afara de redicarea armeloru de sub Tudoru Vladimirescu, care inse in lumea cea mare s'a identificatu cu miscarile de liberare ale Greciloru si cá miscare natiunale romanésca este puçinu cunoscuta; si afara de incercarile de eliberare dela anulu 1848, cari inse in afara au fostu puçinu observate.

Avendu principatele romane nenorocirea de a cadé sub domnirea fanariotiloru: acesti domni neumani si nepatrioti nu se multiumira a esploatá si ingenunchiá materialicesce aceste nenorocite tieri, ci nizuira si inca cu óre-care succesu de a stirpí si virtutile stramosiesci si anume eroismulu si simtiulu de onóre alu locuitoriloru acelor'a; se intielege de sine, ca domnirea loru altu-cumu ar' fi fostu impossibila.

Si intr'adeveru se parea, ca spiritulu eroicu alu unui Stefanu celu Mare si Mihaiu Vitézulu s'a sterpitu cu totulu dintre romani... Autonomi'a, constitutiunea, unirea principateloru si dreptulu de a avé Domnu creditariu, sunt nisce drepturi fórte frumóse, pe cari inse Romani'a le a castigatu din grati'a poteriloru straine fora nici o lupta din partea s'a. Romani'a se redicase inse nu pre piciórele ei proprii. Reputatiunea poporului romanu devenise aceea a unui poporu blandu, care este destulu de capace a portá plugulu nu inse sabi'a pentru a-si aperá tiér'a si drepturile sale; a unui poporu, care are totu-déun'a lipsa de protectiunea straina si pre care un'a séu alta potere européna 'lu si protegiá intr'atatu se intielege de sine, intru catu cereau interessele acestei poteri. Deci erá timpulu cá natiunea romana se constate inaintea lumii, ca virtutile strabune, eroismulu, n'au peritu dintre romani; erá timpulu supremu de a constatá, ca poporulu romanu nu este numai unu protegiatu recunoscatoriu pentru bine-faceri, dér' póte fi si unu aliatu valorosu, alu carui ajutoriu nu este nici-decumu de despretiuitu.

Resbelulu presinte deci a trebuitu se fia pentru ori-care romanu de anima ocasiunea cea mai bine venita spre acestu scopu. Nu se pote negá, ca s'a cerutu din partea barbatiloru cari conducu astadi destinele Romaniei multa incredere in fortiele tierei, pentruca cá o armata tenera si neesperta se intre in actiune façia cu unu inimicu probatu si otielitu prin lupte si fanatisatu si incuragiatu prin victorii chiaru façia cu armatele potzernice ale Russiei. Acést'a incredere a fostu justificata in modu surprindietoriu. Eroicii fii ai Romaniei au facutu se resune glori'a armeloru romane dela o margine a Europei pana la cealalta, au pusu pre straini in uimire si au facutu cá anim'a romanului se palpite de bucuria si mandria in tóte unghiurile unde resuna limb'a romanésca. Acesti bravi au constatatu in modulu celu mai eclatantu, ca virtutile strabune, eroismulu de si au fostu amortite in modu artificiosu, totusi n'au peritu dintre romani. Cá unu fenice din cenusia s'a redicatu drapelulu gloriei si onórei natiunale la o inaltime, care a convinsu pre amicii si pre inimicii romaniloru, ca poporulu celu blandu si lucratoru, cerundu trebuinti'a si pre campulu de lupta se afla la inaltimea missiunei.

Sub asemenea impregiurari se nasce intrebarea: Este óre consultu, candu cetatienii romani cu unu zelu esemplariu aducu jertfe de avere si de sange pe altariulu patriei, se vina cineva ale spune, ca tóte aceste jertfe se facu fora nici unu scopu, fora nici unu folosu? Chiaru déca participarea romaniloru la resbelu ar' fi o eróre comisa de guvernulu actualu, este óre consultu a stinge foculu divinu alu entusiasmului natiunalu in acelu momentu, candu faptele romanesci de arme storcu admiratiunea strainiloru? In fine consultu este a constringe pe guvernulu de façia a retrage armat'a romana de pe campulu de onóre inainte de a poté secerá fructele atatoru jertfe de avere si sange? Noi nu vedemu asia ceva. Intielegemu si noi luptele de partida, suntemu inse de parere, ca interessele tierei ar' trebui tienute de ori-care cetatiénu romanu atatu de susu, incatu nici-decumu se nu fia atinse de valurile lupteloru de partida, mai cu séma in timpi atatu de critici, cá cei presenti. Déca intre membrii unei familii s'ar' nasce neintielegeri, de siguru, ca cei nemultiumiti nu 'si voru alege timpu de cérta atunci, candu cas'a loru s'ar' aprinde, ci unulu cu altulu s'ar' pune pentru a stinge foculu si a 'si salvá cas'a, lasandu certele pentru timpi mai potriviti.

Astu-feliu amu voi si noi se vedemu de astadata pre confratii nostri de dincolo conlucrandu fora deosebire de partida umeru la umeru pentru esistenti'a, pentru onórea patriei; mai tardiu va fi si timpu si modu potrivitu de a trage pre culpabili la respundere, déca in adeveru s'a comisu vreo eróre. Cu atatu mai puçinu potemu fi de acordu cu acei'a, cari ar' voi se céra chiaru ajutoriu strainu pentru a constringe pe regimulu actualu a repasi dela resbelulu de façia. Nu voimu se calificamu mai de aprópe acést'a procedura, atatu inse trebue se observamu, ca dupa cumu ne constata istori'a, nici unu statu, in care partidele s'au servitu de ajutórie straine, spre a 'si ajunge scopurile, n'a scapatu de peire: Esemplu inspaimentatoriu despre acést'a se ne fia nefericit'a Poloni'a!

Str.

La mormentulu lui Papiu Ilarianu.

S i b i i u, lun'a Octobre, 1877.

In legatura cu comunicarea mea din Nr. 82 alu „Gaz. Trans.“ despre inmormentarea repausatului P a p i u I l a r i a n u 'mi permitu a ve impartasi urmatórele cu privire la disertatiunile trecute cu acea ocasiune:

Dlu prot. R u s s u 'si ié de motto: I n t u n e c a t u s'a u o c h i i m e i, c a u t a n d u l a i n a l t i m e a c e r i u l u i s p r e D o m n u l u c e l u-c e m'a m a n t u i t u s i a l u a t u d e l a m i n e d o r e r e a s u f l e t u l u i. Isai'a c. 38 v. 14, si aréta daun'a cea mare, ce sufere natiunea prin perderea repausatului. Éta tristulu evenimentu, dice d. Russu, care ne-a intrunitu astadi, a asistá la acestu sicriu, a asistá la actulu funebralu. Amu venitu se ne implinimu o datoria sacra façia cu nemoritórele merite ale unui dintre cei mai zelosi promovetori ai culturei si esistentiei spirituali a unei ginte, amu venitu se damu onórea din urma unui prea iubitu frate si amicu alu nostru, care s'a sacrificatu cu nou zelu, devotamentu si abnegatiune pentru binele comunu alu gintei si patriei sale, care in tóte dilele vietiei sale a fostu unu sóre luminatoriu. Perderea lui o deplange o natiune, unu poporu intregu, o deplange tinerimea romana, pentru care a fostu mentorulu si patronulu celu mai devotatu, o deplangu acei numerosi confrati, cari persecutati de sórte, s'au bucuratu de sfatulu, scutulu si spriginulu lui.

Dupa acestea descrie in cateva trasuri scurte dér' marcate, biografi'a, amintesce apoi de operile literarie ale repausatului, despre care esclama cu Cicerone: haec ampla sunt, haec divina, haec immortalia; haec fama celebrantur, monumentis annalium mandantur, posteritati propagantur.

In fine inchiaia: „Barbate alu natiunei, noi reveritorii umbrei tale maretie,“ 'ti oftamu repausulu dulce si fericire eterna. Fia in eternu memori'a t'a intru noi, ér' spiritulu teu celu nobilu si sublimu se fia totu-déun'a geniulu aperatoriu alu gintei romane!

Langa mormentu dupa cumu amintisem vorbi mai antaiu cunoscutulu nostru publicistu d. V i n c e n t i u B a b e s i u.

Domni'a s'a chiamatu a apretiui viéti'a, talentele si studiele, activitatea si meritele literari si politice-nationali ale repausatului, incepù punendu intrebarea: „Cine este acest'a, carele inaintea mormentului seu deschisu a adunatu atat'a lume, pe carele astadi 'lu-deplangemu noi, sutele, pentru cá mane se-lu deplanga milliónele? Cumu s'a intemplatu acést'a? Prin ce potere magica suntemu atrasi si stepaniti?“

„Unu fenomenu estraordinariu; poterea magica a geniului adeveratu este, care la disparitiunea s'a dintre noi, ne face se ne atientimu mintea, ochii si anim'a asupr'a lui, simtiendu-i prin tóte fibrele vietii nóstre trecerea dela noi.“

„Nascerea si petrecerea omului pe acésta lume este o enigma, ce numai prin efectele produse de elu asupr'a nóstra ni se reveléza si impune, desteptandu-ne judecat'a si stim'a une-ori, cá in casulu de façia chiaru admiratiunea.“

Dupa acést'a scurta introductiune, Babesiu atinse repede primulu periodu alu vietii lui Papiu, unde si elu cá si mai toti noi, esindu din poporu, in cele mai modeste conditiuni si-a terminatu studiele si si-a inceputu modest'a cariera — pana ce evenimente estraordinari 'i desteptara si pusera in lucrare fortiele estraordinari. De aci mai departe dlu Babesiu, cá unulu carele 27 de ani a statu cu repausatulu in intimu reportu de amicitia, care i-a cunoscutu tóte cretiele animei si tóte sublimele directiuni ale spiritului, care a contribuitu la chiamarea lui in societatea academica, mandru de alu avé si colegu, — urmarindu-i mai cu de amenuntulu fasele desvoltarii si manifestatiunile vietii sale politice, éta in sumariu punctele principali si modalitatea si directiunea in carea le insirà si desvoltà:

„Miscarile dela 1848/9, este pré naturalu, ca indicara plinului de spiritu, focu si energía june Papiu — loculu in taber'a romana nationale, carea erá a loialitatii, monarchiei si dinastiei. Acì elu, june abia de 19 ani, s'a destinsu cá tribunu prin mintea s'a agera, elocint'a s'a infocata si energi'a s'a firma, ceea-ce monarchulu curendu dupa restituirea pacii s'a grabitu a recunósce, decernendu-i o decoratiune, carea fiindu-ca elu intr'aceea — cu adoratulu seu professore de odinióra din Blasiu, Simeone Barnutiu, si cu mai multi collegi ai sei se inscrisese la facultatea juridica din Vien'a, erá se i se anine de peptu de catra decanulu, in aul'a cea mare a universitatii, in adunare publica a professoriloru si a comilitoniloru. Acést'a fù prim'a ocasiune, unde estraordinariulu geniu a junelui Papiu straluci in modu ne mai pomenitu inaintea strainiloru, punendu pe toti la uimire! Acestu june tribunu romanu adeca, printr'o classica vorbire in limb'a latina, esplicà si respicà, ca — profundulu respectu, ce are cá romanu catra inalt'a persón'a a Imperatului seu, nu-i permite a desconsiderá si respinge grati'a espresa prin decoratiune, dér' trebue se afirme susu si tare, ca romanii nu s'au luptatu, n'au sacrificatu 40 de mii pentru decoratiuni séu interesse particularistice, ci — pentru de a se dovedí demni de drepturi si libertati politice-nationali, alaturea si deo potriva cu ori-care alta natiune din monarchia; prin urmare, ca: pana candu romaniloru nu se voru acordá meritatele si promisele drepturi si libertati, elu decoratiunea uu-o va portá pe peptu decatu in velu negru!

„Din acestu momentu teuerulu Papiu, studentele Papiu a devenitu persouagiu politicu insemnatu, si elu in cugetarea si activitatea sa si-a remasu consecinte. Acést'a aréta operele sale pe fie-care pagina, aréta creatiunile sale, cari tóte bine tindu la scopulu, d e a d e s t e p t á s i l u m i n á p o p o r u l u r o m a n u, p e n t r u d e a'l u e m a n c i p á s i f a c e s t a p a n u s o r t i i s a l e. Spre acestu scopu trei terene si respective ramuri de sciintia densulu a cultivatu mai vertosu; a cultivatu filosofi'a, pentru de a petrunde in adeverat'a natura a lucruriloru si evenimenteloru; a cultivatu si a profundatu istori'a, pentru de a cunósce modulu desvoltarii poporului romanu, pe care elu 'lu iubiá peste tóte si pentru alu carui presentu si venitoriu elu doriá a'si pune tóte silintiele vietii; in fine a cultivatu jurisprudenti'a pentru de a fi in stare se opereze activu in presentu, chiaru in statulu publicu spre asecurarea venitoriului. Elu pe tóte terenele si-a eluptatu positiuni escelinti, pe cari tóte le-au implinitu cu onóre, pretotindenea predicandu doctrin'a studieloru si convictiuniloru sale, ca: Romanimea, remasa prin secli inderetulu altoru popóra, déca este se se sustiena intre ele, se concurga cu ele si chiaru se le intréca, trebue neaperatu se'si indoiésca passulu, se-si incórde poterile si sacrificiele; ér' pentru cá se póta acést'a, trebue se fia inzestrata, petrunsa si condusa de o morala si amóre nationala mai pe susu de tóte. — Astfeliu 'lu vediuramu participandu in fronte alaturea cu cei mai buni, la tóte intreprinderile de progressu, pretotindenea lasandu dupa sine urme adenci, suveniri pretióse, suveniri neperitórie. Astfeliu se afirma genii mari, genii activi, genii devotati umanitatii!

„Trecerea lui din acésta tiéra natala a sa in patri'a romana de peste Carpati, indata dupa ce 'si-a luatu in Itali'a diplom'a de Dr. in dreptu, si lui, cá tuturoru barbatiloru nostri vigorosi, s'a imputatu adesea cá o desertare d'inaintea greutatiloru ce dincóci politic'a ne arunca in calea desvoltarii nationale; dér' adeverulu e, ca — decandu e lumea, spiritele mari, genii illustri, si-au cautatu terenu de activitate acolo, unde atare s'a aflatu, si la noi specialu, prin trecerile din tiér'a nóstra in tiér'a vecina a barbatiloru eruditi si talentati ai nostri, cá Lazaru, Maiorescu, Laurianu, Barnutiu si Papiu etc. etc. sunt totu atatea proteste in contra situatiunei de aici si voturi de blamu pentru creatorii si sustienetorii acesteia. Nu vomu predicá emigrarea talenteloru si a caracteleloru nóstre illustre, dér' cu atatu mai puçinu ingroparea loru in pamentu sterpu. Toti cei-ce trecundu dincolo, s'au redicatu luceferi pe orisontele natio-nalu, nuóe ne stralucescu si ai nostri sunt; perduti remanu numai aceia, pe cari interessulu particularu meschinu ni i-a instrainatu! Papiu Ilarianu din tiér'a vecina, unu momentu n'a incetatu a ne incaldí cu radiele mintei si animei sale, si inaltiandu-se pe aripele geniului seu cu pasi repedi din professore la ministru si procuroru generalu, din literatu illustru la més'a areopagului sciintieloru si eruditiunei nationale, n'a incetatu a ne redicá si pe noi, a inaltiá corulu maudriei nóstre! Elu pururiá intru tóte s'au doveditu geniu mare, geniu adeveratu; elu au aprofundatu sciinti'a si interessulu adeveratu alu omului si alu poporului, dér' nu pentru sine, ci pentru poporu, si n'a odihnitu pana n'a facutu, cá poporulu se simtia si recunósca acést'a; esemplu viu despre acést'a ne-a lasatu in sublim'a sa creatiune, in societatea si fundatiunea „T r a n s i l v a n i 'a“, démna de elu si possibila numai prin elu. Elu nici candu nu a manifestatu mai mare nemultiumire si superare, decatu candu erá crediendu, ca poporulu, romanimea nu'lu pricepe, nu'lu apretiuesce, nu'lu urméza dupa cuviintia; si déca i se póte atribui vr'o slabitiune, apoi este numai aceea, comuna tuturoru barbatiloru geniali activi, ca — a pretinsu prea multu dela multime, a pretinsu de multe ori cu nerabdare, cu intetire violenta, desconsiderandu greutatea si inerti'a naturala a masseloru, si anume a massei romane, numai de eri alaltaeri desteptata din somnulu celu de mórte, si asia sfortianduse prea multu, dér' peste natur'a poteriloru sale, de a petrunde la culmea ideiloru si de a le propagá peste potintia repede, si de buna séma astfeliu, dupa scriptura, redicandusi cantarea prea inalta spre ceriu, i se va fi intunecatu cugetarea, spre nespusa dauna a romanimei, sacrificanduse pentru acést'a pe carea cu orice pretiu voiá s'o véda catu mai curendu — u n 'a, m a r e, c u l t a, f e r i c i t a! Astfeliu l'amu perdutu; dér' spiritulu lui, operele lui, esemplulu virtutiloru lui ne-au remasu ereditate pereuala, si acestea sunt, cari ne-au chiamatu si adunatu aici atatu de numerosi, pentru acésta tristá solenitate, ca se-i damu tributulu nostru de recunosciintia. Fiai tieren'a usiora si memori'a neperitória!“

Terminandu dlu Babesiu, vení d. P e t r 'a P e t r e s c u, a carui a cuventare o vomu publica-o in numerulu venitoriu.

Sibiiu, in 30 Octobre 1877.

Domnule redactoru! Permiteti-mi, ve rogu, cá prin stimabilulu d-vóstre organu de publicitate se-mi esprimu profund'a mea intristare si condolentia pentru regretabil'a trecere din viétia a iubitului meu veru A l e s s a n d r u P a p i u I l a r i a n u.

Intristarea si dorerea mea, ce simtu, este cu atatu mai sfasietória cu catu departatu din intemplare intr'o caletoria, n'am fostu acasa in Sibiiu nici in diu'a de 23 Octobre candu a moritu, nici in 27 Octobre candu s'a inmormentatu; prin urmare in aceste momente supreme ale defunctului nu i-amu potutu dá ultimele onoruri ce-i datoriam cá veru primariu, cá amicu nedespartitu si consoçiu de scóla si de principiuri din cele mai crude ale nóstre tineretie si pana in totu cursulu vietiei sale.

Venu dér' acumu, atatu eu catu si soçi'a mea si optu fii ai nostri, dimpreuna mai alesu cu cele trei surori ale decedatului, anume Carolin'a, Anic'a si Corneli'a, si consoçii acestor'a si fii loru, a ne depune omagiulu si a versá lacremile nóstre ferbinti pe tristulu mormentu alu celui mai scumpu si mai iubitu dintre consangenii nostri.

Fia-i tieren'a usióra si memori'a eterna!

Noi 'lu vomu conservá pururea in memori'a si in anim'a nóstra.

Primiti dle redactoru espressiunea de cea mai profunda stima si consideratiune ce ve portu.

Dr. Ios. H o d o s i u.

Bucuresci, in 4 Novembre, st. n.

(B i l a n t i u d e e v e n i m e n t e b e l l i c e.) Sunt 6 luni de candu s'au inceputu ostilitatile intre Russi'a si Turci'a, la care fù constrinsa prin impregiurari fatali a participá si Romani'a fora voi'a s'a. Dupa resultatele de pana acuma se prevede ca vomu intrá si in campani'a de érna. Credu ca este in interessulu nostru cá se resumamu evenimentele si tragundu, cumu amu dice, in terminu de fiuantiari, unu bilantiu asupr'a loru, se vedemu unde stamu.

Versarile de sange se incepusera in Hertiegovin'a si Bosni'a inca din Iuliu a. 1875, flacarile se latira preste Muntenegru, éra in 1876 trecura si in Serbi'a. Pórt'a otomana in 14 luni de dile nu a fostu in stare nici se invinga pe muntenegrini, nici se sugrume revolutiunea bosniaciloru de catu a invinsu dupa lupte de patru luni numai pe serbi, cari au fostu comandati nu se póte mai reu. Toti barbatii europeni, competenti, adeca ómeni de specialitate, inse impartiali, s'au scandalitu fórte, vediendu atata nepotintia din partea unui imperiu de 34 milióne precumu este celu turcescu. In acelasiu timpu puçinii amici ai Turciei incepusera a desperá de ea, éra neamicii o despretiuira.

Urmara conferintiele diplomatiloru europeni, cari tractara pe turci intocma cá nisce executori pe unu debitoru ce platesce fórte reu. Debitorulu inse 'si pusese in capu se dé numai atata catu vrea elu si mai multu nimicu, éra pe urma le aretà si usi'a. In adeveru, unu fenomenu, o aparitiune politica acést'a, care se vede fórte raru in istori'a omenimei. Nici unii nu s'au aflatu intre densii cá se imitedie buna-óra pe curagiosulu Popilliu, generalu si ambasadoru alu Romei la Antiochu in Egiptu, care dupa ce dete regelui scrisórea dela senatu si luà respunsulu dela elu, ca mai are se se consulte cu ai sei, trase iute cu batisiorulu ce avé in mana unu cercu impregiurulu monarchului si 'i dise: Inainte de a esí din acestu cercu, se-mi dai respunsu, cá se sciu ce am se referu la senatu. (Liv. L. 45 c. 12.) Nu s'au aflatu nici unulu? Firesce nu, pentruca un'a parte din ei a doritu intru ascunsu, cá se védia pe Russi'a si Turci'a sfasiendu-se intre sine, prin urmare solidaritatea loru a fostu numai façiaria curata. Altii érasi, intre cari representantele Russiei la loculu antaiu, nu au crediutu, ca Pórt'a otomana va lasá se ajunga lucrurile la estremitate, adeca la resbelu cu Russi'a.

Reu s'au insielatu barbatii de statu ai Russiei. De aici apoi urmà, ca armat'a Russiei dupa spargerea conferintieloru erá multu mai puçinu preparata pentru un'a campania seriósa decatu ar' fi crediutu ori-cine in tót'a Europ'a. Mai reflectamu aci inca si la cumplit'a pedeca aruncata in calea armatei russesci prin elemente in totu cursulu primaverei pana in Iuuiu, ploi necontenite, tote riurile esite din albiile loru, éra mai alesu Dunarea esundata in mesura estraordinaria. Façia cu erorile capitali russesci si cu pedecile elementarie, armat'a russésca européna avù acelu mare norocu, ca comandantii sei si chiaru monarchulu s'au potutu intielege cu romanii si cu Domnulu loru, precumu si ca aflara in Romani'a cali ferate si-o armata de si modesta, déra b u n a. De alta parte turcii au se sarute manile angliloru, ca acesti'a indata ce vediura pericululu, le detera bani, arme, munitiuni, si oficiari din cei mai buni, atatu in Europ'a catu si in Asi'a. Au mai intratu si alti oficiari germani si austriaci in servitiu turcescu mai alesu la artileria, care este fórte buna.

Intre acestea conjuncturi se incepura actiunile bellice, éra resultatele loru se potu resumá pe scurtu asia:

Trupele russesci au trecutu atatu in Dobrogi'a pe la Macinu, catu si in Bulgari'a pe la Sistovu cu facilitate si cu perderi asia de puçine, precumu nu li se intemplase nici-odata in 170 de ani de candu se batu ei cu turcii. Acelea treceri usióra si luarea in captivitate a garnisónei dela cetatea Nicopolei, inaintarea rapede pana la Ternov'a, chiaru pana preste Balcani, éra spre mare pana la Custengea, au fostu totu atatea resultate stralucite, care au facutu pe russi se créda, ca armat'a cate ajunsese pana in Iuliu preste Dunare, va fi prea destula cá se ajunga cu ea si pana la Constantinopole cu atatu mai usioru, ca in acelasiu timpu armat'a din Asi'a inca inaintase pana catra Erzerum. Déra nu numai russii se prea incrediusera in stéu'a loru, ci chiaru Europ'a tienea deocamdata pe Turci'a déca nu perduta in totu casulu inse fórte umilita; o tienea cu atatu mai virtosu, ca in capital'a ei se pornisera revolte, in guvernu catastrofe, in comanda destituiri rusinóse. Nicairi increderea prea mare in poterile proprii nu póte avé urmari asia funeste cá in resbelu. Acést'a se intemplà cu cativa generali russesci, incependu dela Krüdner pana la Skobeleff. Erorile comise de acei generali si preste totu statulu majoru russescu punu la mirare pe toti ómenii competenti din Europ'a. Din tóte inse, armele de focu ale russiloru contra celoru minunate turco-englesesci au devenitu cá unu proverbiu de scandalu, precumu se intemplase austriaciloru in 1866. Se nu cunósca russii pana in 1875 nici macaru puscile de care se folosira turcii in Bosni'a si Serbi'a! Au nu este acést'a unu adeveratu scandalu? Aci se respunde, ca russii cá si cateva popóra austriace,

anume slavii si romanii, la baioneta, peptu la peptu, sunt irresestibili. Minunatu. Déra ce se alege din trupe pana ajungu la baioneta pe distantia de 600—800 metrii? Se scia numai atata, ca turcii tienu reu la bataia in campu deschisu; déra totu asia de bine erá cunoscutu, ca ei se batu de minune din dosulu cetatiloru si altoru fortificatiuni. Adeveratu, ca spre a te bate dela adapostu bunu, se cere curagiu neasemenatu mai puçinu, decatu a te espune la grindini de glóntie si la tóte atacurile cavaleriei in campu liberu; déra in fine scopulu russiloru este, cá se scótia trupele sultanului din tóte locurile, prin urmare si din cetati, si dintre redute cá cele dela Plevn'a. Din tóte acestea consideratiuni inse ese, ca ori-cate erori au comisu russii, ei pana astadi sunt victoriosii, éra turcii invinsii, ca-ci respingerile russiloru si ale romaniloru la Plevn'a nu le va numi nimeni victorii turcesci. Ar' fi invinsu turcii numai atunci, candu ar' fi avutu curagiulu se ésa din fortificatiunile loru, se bata si se ié la fuga pe obsediatori. Acésta bravura n'au facuto nici pe unu minutu Osman-pasi'a cu ai sei. Acea aparare a s'a numai maghiarii dv. o potu numí victoria, éra altulu nimeni, ca ci ea nu este altuceva, decatu apararea vulpei in vizuni'a s'a; si apoi pre catu s'au sciutu apará turcii in Plevn'a, tocma pe atata se tienura si se mai tienu russii in passulu dela Sipc'a. Acolo déra cumpan'a stà drépta. Mai departe turcii nu au potutu scóte nici-unu picioru de russu din Bulgari'a, pentruca nu i-au invinsu nicairi, ca-ci micile atacuri, scaramusie, recunósceri reciproce nu le va luá nimeni de victorii la nici o parte. Scurtu russii stau pana acumu in Bulgari'a cá invingatori.

In Asi'a. Mai antaiu au invinsu russii; dupa aceea ii batura turcii, pana ce strabatura si pe teritoriu russescu. In momentele de façia armat'a lui Muktar-pasi'a este mai multu cá decimata, omorita, prinsa, luata pe fuga. Asia déra astadi si acolo sunt russii invingatori si turcii invinsi. — Despre faptele bellice ale armatei romanesci strinse la unu locu pe 6 luni trecute voiu scrie alta-data. □

— **(Invitatiune.)** Adunarea generala a „Reuniunei femeiloru romane“ din Brasiovu se va tiené si in anulu acest'a conformu statuteloru la diu'a onomastica a Majestatii Sale imperatesei si reginei nóstre Elisabet'a, patrón'a Reuniunei, adeca in 7/19 Novembre 1877 in sal'a gimnasiului romanescu din Brasiovu. — Se invita deci dómnele membre a luá parte la acésta adunare.

Comitetulu.

Noutati diverse.

— Dela Sibiiu ne veni urmatoriulu anunciu: † **Petru Badila**, protopresbiteru, asessoru consistorialu si parochu gr.-orientalu alu bisericei din suburbiulu Sibianu Pórt'a Turnului „St. evangelistu Luc'a“ 'si-a datu sufletulu in manile cerescului Parinte in 1 Nov. la 2 óre diminéti'a dupa o scurta suferintia, in alu 48-lea anu alu serviciului prestatu cu credintia bisericei si natiunei sale si in alu 81-lea anu alu vietiei plina de iubire parintésca si de binefaceri crestinesci. Remasitiele pamentesci se voru depune spre eternulu repausu Sambata in 3 Nov. (22 Oct.) la 3 óre d. a. in cimiteriulu gr.-or. alu suburbiului numitu. Subscrisii cu anima infranta si sdrobita de dorere aducu acést'a la cunoscinti'a tuturoru celoralalti consangeni, a amiciloru si cunoscutiloru loru. — Sibiiu, in 1 Nov. (20 Oct.) 1877. — Mari'a Badila cá soçia; Mari'a Hannea nasc. Badila si Ioanu Badila cá fii; Ioanu Hannea, Iacobu Bolog'a cá gineri; Ioan'a Badila nasc. Moldovanu cá nora; Valeriu Bolog'a, An'a Mog'a nasc. Bolog'a, Mari'a Bolog'a, Dr. Ioanu Mog'a, cá nepoti; Alecsandrin'a si Eugeni'a Mog'a cá stranepóte.

— (Societatea de lectura a studintiloru dela gimnasiulu din Blasiu.) Ni se scrie din Blasiu: Societatea nóstra de lectura s'a constituitu si in acestu anu sub presidiulu m. o. domnu professoru Teodoru Petrisioru in modulu urmatoriu: De vice-presiedinte s'a alesu studentulu de cl. VIII Stefanu Popu, de notariu corespondente Alesandru Precupu, stud. de cl. VIII; de not. si redactoru alu fóiei societatii de lectura „Filomel'a“ Augustinu Bunea, stud. de cl. VIII. Inse fiindu-ca Aug. Bunea fù tramisu din grati'a Esc. sale metropolitului Dr. Ioane Vancea cá alumnu in colegiulu de propaganda fide in Rom'a, cu parere de reu a trebuitu se ne despartimu de elu, si in urm'a acesteia redactarea s'a incredintiatu v.-presiedintelui Stefanu Popu, éra notariatulu lui Nicolau Munteanu. stud. de cl. VIII; de bibliotecariu s'a alesu Romulu Presia, stud. de cl. VIII; de v.-bibliotecariu Georgiu Munteanu, stud. de cl. VII si in fine de cassariu Alesandru Auguru, stud. de cl. VII. — Blasiu, 4 Nov. 1877. Stefanu Popu, v.-presied. societ.; Alesandru Precupu, not. coresp. societ.

— (Migratiune. Bucatariulu Lázár.) Ni se scrie din Bucuresci: Societatea capitalei a fostu érasi multu agitata in septeman'a trecuta. Trenuri intregi, candu de raniti, candu de captivi turci sosira de cateva ori. Avuramu din nou si doui óspeti illustrii, pe marele duce Nicolae, fiiulu celu mai micu alu imperatului Alesandru II si pe principele serbescu Carageorgeviciu. Mai venira si una suta de familii chrestine scapate incóce de peste Dunare de naintea crudimiloru turcesci; acelea s'au asiediatu provisoriu in comun'a Scocareci din distr. Ialomiti'a, aprópe de Dunare. Emigrarea familiiloru cu sutele, candu chrestine, candu jidovesci, 'ti aduce aminte migratiunile si ducerea in captivitate barbara din vécurile trecute. Mai vedemu inca si una alta specie de migratiune. De candu bataliile de prin pregiurulu Plevnei au devenitu asia de cranceue, multime de ómeni tineri irritati si impintenati de post'a resbunarei, au inceputu se'si lase alte ocupatiuni si se alerge pe la regimente cá voluntari. S'au vediutu chiaru si ciobani dela oi parasindu turmele si pe principalii loru si mergundu la cea mai de aprópe comanda militaria spre a se inrolá. Ceea ce pune si mai multu la mirare este, ca chiaru dintre secuii dv. servitori pe la curtile boieresci au esitu mai multi si s'au dusu la Turnu-Magurelei. „Totu amu auditu din betranii nostrii despre bataile cu turcii, vremu se vedemu si noi cumu e bataia cu turcii.“ Asia 'ti respundu secuii. — Nu se adeveresce, ca la Gorni-Studen ar' fi spendiuratu pe bucatariulu Lázár si pe trei chelari (Kellner) cá spioni turcesci; dér' totu remane misteriu ce abia se póte esplicá, ca russii n'au aflatu altu bucatariu in tóta lumea, decatu numai pe bucatariulu baronului Kemény, alu lui Kossuth si alu altoru maghiari rebelli din 1848/9.

Ajutoria pentru raniti.

Turd'a, 29 Octobre 1877.

Onorate dle Redactoru! Ve rogu se binevoiti a publicá in onorabilulu Dvóstre diuariu ce redigiati aci alaturat'a epistola si recepissa, pe care am avutu onóre de a le primi dela societatea „Crucea rosie“ din Bucuresci. Totuodata ve rogu se binevoiti de a adauge la list'a Nr. 9 numele dlui Leonu Baritiu cu 1 fl. v. a. si a dsiórei Elen'a Baritiu cu 38 dgr. scama, care din gresiéla la descrierea listeloru s'au lasatu afara; asemenea, ca listele 3, 4 si 9, er' nu numai 3 si 4 facu sum'a de 124 fl. 56 cr. v. a.

Primiti dle Redactoru s. c. l.

Emili'a Ratiu m. p.

Bucuresci, 1877, lun'a Octobre 13.

SOCIETATEA „CRUCEA ROSIE“ din ROMANI'A.

Comitetulu centralu Nr. 1758.

Dómnei Emili'a Ratiu, comun'a Turd'a (Transilvani'a).

Dómn'a mea! Am primitu sum'a de 218 fl. 48 cr., adunata prin binevoitoriulu Domniei vóstre concursu dela fratii nostri din giurulu campiei Turd'a, precumu si obiectele ce ne ati tramisu.

Am onóre a Ve esprimá in numele consiliului „Crucei rosie“ viuele nóstre multiumiri pentru staruinti'a, ce puneti de a vení in ajutoriulu copiiloru si fratiloru nostri cadiuti pe campulu de onóre.

Anecsanduve aci recepiss'a Nr. 704 Ve rogu se binevoiti a primi asigurarea destinsei mele consideratiuni.

Presiedinte: Dimitriu Ghic'a m. p.
Secretariu: Ioanu S. Bobocu m. p.

Nr. 704 recepissei. Societ. „Crucei rosie“ din Romani'a.

Subscriere pentru ajutoriulu ranitiloru dn'a Emili'a Ratiu din comun'a Turd'a (Transilvani'a). Lei patru sute treidieci si optu.

Se certifica de noi primirea sumei aretate mai susu.

Anulu 1877, lun'a Oct. 11/23.

Tacu Dimitrescu,
cassierulu eforiei spitaleloru civile Bucuresci.

List'a Nr. 17 contribuentiloru prin collectantele dlu Nicolau Pamasiu, parochu in Grindu:

Vincentiu Nemesiu, parochu in San-martinulu saratu 1 fl., Teodoru Urcanu 30 cr., Popa Simeonu 30 cr., Hireanu Simeonu 10 cr., Hireanu Stefanu 10 cr., Pecurariu Teodoru 10 cr, Macr'a Iacobu 5 cr., Neicu Iacobu 5 cr., Muresianu Ioanu 5 cr., Hireanu Dumitru sen. 10 cr., Cismasiu Pamfilie 10 cr., Nicolau Tamasiu 5 fl. Sum'a 7 fl. 25 cr. v. a.

List'a Nr. 18 a contribuentiloru din comun'a Cicudiu de Campie prin collectant'a domnisiór'a Victori'a Mauritiu:

Orecine 40 cr., Gerasimu Onisioru 10 cr., Todoric'a Onisioru 5 cr., Gligoru Onisioru 5 cr., Petru Onisioru 5 cr., Nastasi'a Jureanu 5 cr., Paraschiv'a Calugaru 10 cr., Theodoru Vlass'a 32 cr., Dochiti'a Harastesianu 5 cr., Lin'a Candea 10 cr., Dochiti'a Ignatu 1 fl., Aless'a Soporanu 10 cr., Gligoru Lupanu 1 fl., Nastasie Mihasianu 10 cr., Elis'a Vlassa 2 fl., Agapi'a Lupanu 10 cr., Demianu Calugaru 5 cr., Anic'a Cenanu 1 stergariu, Mariuti'a Padureanu un'a façia de mes'a, Virvar'a Pamfilia 1 stergariu, Mari'a Pamfilia 1 stergariu, Nastasi'a Jureanu 1 stergariu, Mari'a Piperiu 1 stergariu, Mariuti'a Olteanu 2 coti panza, An'a Cenanu 2 coti de panza, Cruciti'a Padureanu 1 cotu de panza, Lin'a Cenanu 2 coti de panza, Irin'a Cenanu una façia de perina, Paraschiv'a Vlass'a 2 coti de panza si unu stergariu, Lin'a Calugariu 2 coti de panza, Lin'a Moldovanu 1 stergariu, An'a Olteanu 1 stergariu, Anic'a Olteanu 1 stergariu, Rusand'a Muresianu 1 stergariu, Fir'a Maiaranu 1 camasia, Anuti'a Calinu 10 cr., 1 façia de perina si 1 stergariu, Dumintanu Calinu 1 cotu de panza, An'a Moldovanu 2 coti de panza, Todor'a Georgiesiu $2^1/_2$ coti panza, Gaciti'a Basca 1 camasia, Mari'a Calugaru 1 stergariu, Eugeni'a Moldovanu 5 fruste bandage, Ludovic'a Iarc'a 1 chilo 42 gr. scama si 1 stergariu, domnisiór'a Victori'a Mauritiu 10 fl., 3 chilo 42 gr. scama, 1 façia de mesa si 2 stergare.

List'a Nr. 25 contribuentiloru din comun'a Hadareu prin collectantele dlu T. S.:

A . . . 1 fl., B . . . . 50 cr., T . . . . . 1 fl., Nicolau Deacu 1 fl., Teodoru Sasu, teologu abs. 77 cr., Ioanu Sasu 18 cr., Ioanu Ieremiasiu 25 cr., Gligoru Mesesianu 20 cr., Ioanu Bucuru 10 cr., Vic'a Bogoteanu 20 cr. Sum'a 5 fl. 40 cr. v. a.

List'a Nr. 26 contribuentiloru din comun'a Cheti'a prin collectantele dlu N. N.:

Iacobu Lungu 50 cr., Iacobu Germanu 1 fl., Ioanu Pecurariu 50 cr., Georgiu Puiacu 50 cr., Demetriu Pecurariu 50 cr., Ioanu Selcudeanu l. Nic. 10 cr., Ioanu Danu 20 cr., Nicolae Mihasianu 20 cr., Georgiu Danil'a 1 fl., Iacobu Bucuru 20 cr., Iacobu Sierbanu 10 cr., Ioanu Misiu 20 cr., Georgie Ogneanu 10 cr., Constantinu Trifu 20 cr., Gligoru Gradinariu 10 cr., Nicolau Pantea 20 cr., Pavelu Lungu 10 cr,, Ioane Puiacu 10 cr., Pavelu Danu 20 cr., Eli'a Sierbanu 10 cr., Georgiu Puiacu l. Ioanu 10 cr., Ioane Mocanu 10 cr., Teodoru Selcudeanu 30 cr., Ioane Bogoteanu 10 cr., Vasilie Puiacu 10 cr., Vasilic'a Sierbanu 20 cr., Ioanu Tieranu 1 fl. Sum'a 8 fl. v. a.

Turd'a, 29 Oct. 1877. Emili'a Ratiu.

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 6 Novembre st. n. 1877.

5% Rent'a charthia (Metalliques) . . .	64.15	Oblig. rurali ungare .	78.75
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu).	67.15	„ „ Banat-Timis.	75.80
Losurile din 1860 .	112.75	„ „ transilvane.	75.50
Actiunile bancei nation.	831.—	„ „ croato-slav.	—.—
„ instit. de creditu	213.50	Argintulu in marfuri .	104.85
Londr'a, 3 luni. . .	118.10	Galbini imperatesci .	$5.65^1/_2$
		Napoleond'ori . . .	9.50
		Marci 100 imp. germ. .	58.40

Redactoru respundietoriu si editoru
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tipariulu lui
IOANE GÖTT si fiu HENRICU.